

Βλέπων τις τὴν ἥρεμον ἔπαυλιν δὲν ἡδύνατο νὰ ὑποθέσῃ τοῦτο.

— Ή σελήνη ἔλουε διὰ τοῦ ἀργυροειδοῦς φωτὸς τὴν ἔπαυλιν ως νύμφην διὰ λεπτοῦ πέπλου.

— Εἶναι ἡ νῦν ἡ δώρα τῆς φθινοπωρινῆς.

— Ενδοθεν ἡ θλίψις καὶ ἡ ἀθυμία ἡ ἐκ τοῦ πρωτου κτυπήματος εἶχεν ὑποχωρήσει εἰς ψυχρὰν καὶ ἀκαμπτον ἀπόφρασιν παρὰ τοῖς ἐνόχοις, ἡραϊκὴν παρὰ τῷ ἀθῷ.

Εἰς μάτην οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐπειρῶντο νὰ πείσωσι τὸν "Ιθ' ν' ἀπομακρυνθῇ."

— Ο Κορεντῖνος τῷ ἑζήγησεν εὐγλωττῶς τὴν θέλησιν αὐτοῦ τοῦ ν' ἀποθάνῃ. "Ἐρως παραγνωρισθεὶς, ἡ ἀγαθότης τοῦ ἀγγέλου ἔκεινου, τῆς Καικιλίας δὲ Φοντερόζ, ἡ μυστηριώδης ζηλοτυπία τοῦ Ἰάκωβου, ἡ ἀπελπισία, ἡ τις βραδέως θὰ ἐφόνευεν αὐτὸν, πάντα ταῦτα ἡσκεν ἐπαρκῆ ἵνα προβῆ εἰς τὴν ἀπόφρασιν του. Διηγήθη αὐτῷ τὴν ιστορίαν τῆς Ἀγνῆς, καὶ τὸ σχέδιόν της τοῦ ν' αὐτοκτονήσῃ, καθ' ἣν στιγμὴν ἐκράτησεν αὐτὴν ὁ Ἰάκωβος τὴν νύκτα.

— Άλλαξ σύ, εἶπεν αὐτῷ, διστις ἔχεις καθαρὰν τὴν συνειδησιν, ζῆσε! Ποτὸς δικαστὴς θὰ σὲ καταδικάσῃ; Σὺ εἰσα τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἀρετῆς, ἀνθρώπος τοῦ καθήκοντος καὶ ἀρσιωμένος.

Εἶπε πρὸς τούτοις αὐτῷ ὅτι ἤδη ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου ἐγκλήματος καθολισταὶ πλούσιοις.

— Η Ροζίνα ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ τραχύλου τοῦ ἱκετεύουσα αὐτὸν μετὰ δακρύων.

— Ήν ἀκλόνητος.

— Η σκέψις ὅτι θὰ ἐγίνετο κύριος περιουσίας οὕτω κτηθείσης ἡν αὐτῷ ἀφόρητος.

— Εἴμαι εἰς τὸν οἰκόν μου, ἔλεγε. Θὰ μείνω. Τί ἐπρᾶξα διὰ νὰ μὲ ἔκβαλλουν;

— Αν μὲ προσβάλλουν θὰ ὑπερασπισθῶ.

— Η Ἀγνὴ ζωγρονηθεῖσα ἐβοήθει τὸν Ἰάκωβον εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς ἀμύνης.

— Επὶ τῆς φυσιογνωμίας της οὐδὲ τὸ ἔλαχιστον ἔχοντος ἀνησυχίας ἡ φόβου διεκρίνετο.

— Εντοτε λάμψις χρόδες ἑωγραφεῖτο ἐπὶ τῆς μορφῆς της, δισκίς ἐνεθυμεῖτο τὸν δ' Εστρέλ.

— Αδύνατον ἡν δὲ λοχαγὸς νὰ μὴ θελήσῃ ν' ἀπολαύσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τοῦ ἑκτάκτου θεάματος κακούργων, οἵτινες, ἀντὶ νὰ δραπετεύσωσιν, ἐπροτίμων ν' ἀποθνάσωσιν ἐντὸς τῶν τούχων, οἵτινες ἐνέκλεισαν πρὸ αἰώνων τὴν φυλὴν αὐτῶν, καὶ νὰ ταφῶσιν ὑπὸ τὰ ἑρεπίτα αὐτῶν.

— Ο Ἰάκωβος ἐπειθεώρει τὰ ὅπλα ἴδιως δὲ ἐλθετικὴν καραβίναν, δι' ἡς ἡ ἀκραρές ἀποστάσεως εἶχεν ἑκτελέσει πραγματικὰ θαύματα ἐπιτυχοῦς σκοπεύσεως.

— Ήτενίζεν αὐτὴν τρυφερῶς ὡς ἀρχαίαν φίλην καὶ τὸ βλέμμα ἔφερεν ἀπὸ τῆς καραβίνας εἰς τὴν ἀδελφήν του, ως εἰς θήλεις νὰ εἴπῃ αὐτῇ:

— Εἶναι ἡ φίλη, ἡ ὁποία θὰ σὲ ἐκδικήσῃ.

— Αἴφνης κρότος σφύρας ἡκουύσθη ἐπὶ τῆς θύρας.

— Ο κύων ἐγρύλλισεν ὑποκωφάς.

— Εἶναι φίλος, εἶπεν ὁ Ἰάκωβος.

— Η Ροζίνα ἐξῆλθεν ἵνα ἐδῃ.

— Ήτο ὁ Καουσάκ, διστις ἥρχετο νὰ ἐρωτήσῃ μήπως ἥθελόν τι οἱ γείτονες αὐτοῦ.

— "Αν οἱ στρατιώταις φθάσουν αὔριον, εἶπε, καὶ ἔρχονται ἀπὸ τὸ μέρος μου, θὰ σᾶς εἰδοποιήσω μὲ ἐν μανδήλι, τὸ δόπιον θὰ κρεμάσω εἰς τὴν θυρίδα τῆς καλύβης μου.

Τῶν προπαρασκευῶν γενομένων, ὁ Ἰάκωβος ἐξηπλώθη κατὰ γῆς ὡς στρατιώτης ἐν ἑκστρατείᾳ καὶ ἀπεκοινήθη ἡσύχιας.

— Ο "Ιθ' καὶ ἡ Ροζίνα μετέβησαν εἰς τὸ δωμάτιον των.

— Ο "Ιθ' ἡθέλησε ν' ἀπομακρύνῃ τὴν θεραπαινίδα, ἀλλ' αὐτὴ ἥρξατο κλαίουσα ποταμηδόν.

— Δὲν μ' ἀγαπᾷς λοιπὸν πλέον; ἔλεγεν αὐτῷ.

— Μένουσα πλησίον του θά τον σώσω, ἔλεγε καθ' ἐκυρήσην τὸ δυστυχής νεῖνις.

— Η Ἀγνὴ ἡγρύπνει παρὰ τῇ μητρὶ της κοιμωμένη ὑπὸν ληθαργικόν.

— Ο Κορεντῖνος εἶχεν ἐπανέλθει πλησίον τοῦ πτώματος τῆς Καικιλίας.

Διηλθε τὴν νύκτα πλησίον της ἐν συνοδίᾳ τοῦ Ιερέως, ἀσπαζόμενος τὰς ψυχρὰς χειράς της καὶ πειρώμενος νὰ θερμάνῃ αὐτὰς ἐντὸς τῶν ἰδικῶν του.

Βεβιθισμένος ἐν τῇ θλίψει του ἡ νῦν τῷ ἐφάνη τόσῳ βραχεῖα, ὅσῳ ἡ νῦν ἡ χωρίζουσα τὸν κατάδικον ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν θὰ ὑποστῇ τὴν ποινήν του. "Αλλ' ὁ Κερανδάλ δὲν ἐφοβεῖτο τὸν κίνδυνον" οὐδὲ καν ἐσυλλογίζετο αὐτόν. "Εθίβετο μόνον δι τη ἡγγικεν ἡ στιγμή, καθ' ἣν θ' ἀπεχωρίζετο τοῦ λατρευτοῦ ἐκείνου λειψάνου!"

— Αμα τῇ ἡμέρᾳ συνενοήθη μετὰ τοῦ Ιάκωβου περὶ τῆς ἀμύνης.

— Συνέβη σκηνὴ συγκινητική.

— Συνηγμένοι περὶ τὴν κλίνην τῆς μητρός των οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ καὶ ἡ Ἀγνὴ ἐνηγκαλίσθησαν ἀλλήλους καὶ ἀμοιβαίως ἐσυγχωρήθησαν.

— Εν τινι γωνίᾳ ἡ Ροζίνα ἐκλαίει πικρῶς.

— Η Ἀγνὴ λαβούσσα αὐτὴν ἀπὸ τῆς χειρὸς τὴν ἡσπάσθη ἀδελφικῶς.

— Ορισαν είτα τὰς θέσεις, δις θὰ κατελάμβανον, ἵνα οὕτω καλλίλιον καὶ ἐν ταξίδιον.

— Ο "Ιθ' θὰ ἐμενει ὅπισθεν τοῦ πυλῶνος ήν" ἀπαντᾷ εἰς τοὺς ἐρωτῶντας.

— Συνεφωνήθη νὰ μὴ κάμη χρῆσιν τῶν διπλῶν του.

— Τὸν Ζοσίλ δὲν ἡδυνήθησαν νὰ ἐκβάλλωσι τῆς ἐπαύλεως.

— Ούδεις κατωρθωσε νὰ πείσῃ αὐτόν.

— Τοῦτο μόνον ἡννόσει δι τοῦ "Ιθ," ὁ κύριός του, ἔντιμος ἀνθρώπος, δὲν θήθελε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν του· ἐπρεπε λοιπὸν νὰ μεινῃ πλησίον του. "Οτε ἡ Ροζίνα τῷ εἰπεν δι τοῦ θὰ ἐλθωσι χωροφύλακες:

— Λοιπόν! θὰ τοὺς ἴδοιμε, εἶπε.

— Καὶ μετέβη ως συνήθως εἰς τοὺς σταύλους.

— [Επεται συνέγεια].

F. D. GUERAZZI

H

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Τέλος]

Ἐνταῦθα τελειώνει τὸ ἡμέτερον χρονικόν. "Αλλ' ἐπειδὴ καὶ οἱ μυθιστοριογράφοι ἔχουσι τὴν συνήθειαν νὰ συνοδεύωσι τοὺς ἥρωάς των ἀχρι τοῦ βωμοῦ, η ἀχρι τοῦ τάφου, ὄφειλω καὶ ἐγώ, ἀφοῦ δὲν δύναμαι νὰ παραπέμψω αὐτοὺς εἰς τὸν πρώτον, νὰ τοὺς ἀκολουθήσω ἀχρι τοῦ δευτέρου. Καὶ πρῶτον, περὶ τοῦ Καρόλου τῆς "Ανδεγαυτας, κόμητος τῆς Προβηγκίας, εὐρίσκων ἐν ταῖς ιστορίαις, ὅτι μετὰ τὴν μάχην τοῦ Βενεβέντου κατέκτησεν ἀνευτέλεως τὸν Φάρου βασίλειον, ἐπίσης καὶ τὴν νῆσον τῆς Σικελίας.

Πῶς ἔβασιλευσε, διατί ἡ ισχὺς αὐτοῦ ἐν Ιταλίᾳ ἥρξατο παρακμαζούσα, καὶ πῶς ἐτελείωσε, δὲν θὰ διηγηθῶ. Ταῦτα δύνανται νὰ παρασχωσι θέματα εἰς τὸν θέλοντα νὰ συνεχίσῃ τὴν ιστορίαν ἀχρι τῆς διασήμου ἐπαναστάσεως τοῦ Σικελικοῦ Επεριουν. Περιορίζομαι μόνον εἰς μεταφρασιν, δσον τὸ δυνατὸν πιστοτέραν, τεμαχίου τινὸς τοῦ Νικολάου Ιανσίλλα, χρονογράφου ζῶντος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, δπως οἱ ἀναγνωσταί μου μάθωσι πόσον ἀσυνέτως οἱ βαρόνοι τοῦ βασιλείου ἐνεπιστεύθησαν εἰς τοὺς Γάλλους.

— Επεβλήθησαν αὐτοῖς ἀηδὴ βάρη... "Εκείνης υπὸ τὸν ἀφόρητον ζυγὸν τῆς ξένης τυραννίας... καὶ εἰς ἐπίμετρον ἔχλευσθησαν.

— Ας ἴδωσιν οἱ Ιταλοὶ τὸ παράδειγμα τοῦτο καὶ ἀς συνετισθῶσιν... ἀν δύνανται.

— «Ω βασιλεῦ Μαρφρέδη! ἀνακράζεις ὁ Ιανσίλλας. Απολέσαντες πλοσαν ἐλπίδα, γινώσκομεν νῦν ποτὸς ἥσο... καὶ θρηνούμεν ἀπαρηγόρητοι...»

— Κολακευθέντες ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τῆς ἐνεστώσης βασιλείας, σὲ ἔξελαβομεν ὡς ἀρπακτικὸν λύκον ἐν μέσῳ ἡσύχων ἀρνίων... καὶ, ἐνῷ περιεμένομεν ἀγωνιωδῶς μεγάλας ἀμοιβαίς τῆς ἀπιστίας ἡμῶν, ἔγνωμεν, ἀλλὰ λίσαν βραδέως, ὅτι ἥσο πραγτάτον ἀρνίον.

— Νῦν, ὅτε συγκρίνομεν πρὸς τὴν τραχύτην τῆς νέας βασιλείας τὴν ἀρχαίαν, γίνεται ἡμῖν καταδηλος ἡ πραγτότης σου.

— Συγνάκις παρεπονούμεθα, διότι τὰ προνόμια ἡμῶν ἀπερροφοῦντο ἐν μέρει ὑπὸ τῆς βασιλικῆς ἔουσιας... νῦν δέ, πρῶτον τὰς περιουσίας ἡμῶν καὶ εἰτα ἡμᾶς αὐτοὺς εἰμεθα ἡναγκασμένοι νὰ προσφέρωμεν λείσιν εἰς τὸν τραχὺν ζένον.

— Περὶ τοῦ τέλους τοῦ Μαρφρέδη, ἀρκοῦμεν ν' ἀναφέρω δσα περὶ αὐτοῦ γράφει ὁ χρονογράφος Βιλλάνης, δστις εἶναι τόση

μελλον ἀξιόπιστος, ὅσῳ, διν Γουέλφος, προσπαθεῖ διὰ παντὸς μέτου νὰ ἔξαρη τὰς ἀγαθὰς πράξεις τοῦ Καρόλου καὶ νὰ συγκαλύψῃ τὰς κκακάς.

»Ἐπὶ τρεῖς καὶ ἐπέκεινα ἡμέρας (λέγει ὁ χρονογράφος οὗτος) ἤνεζητο τὸ σῶμα τοῦ Μαμφρέδου καὶ δὲν ἀνευρίσκετο, ὅπερ ἥγνοσυν ἀν ἐφονευθῆ, ἀν ἡμιαλωτισθῆ ἀν διέφυγε, διότι κατὰ τὴν μάχην δὲν ἔφερε τὴν βασιλικὴν περιβολήν. Εὔρων δὲ αὐτὸν εἰς ἄχρεος, τὸν ἔθεσε πλαγιας ἐπὶ τοῦ ὄντος καὶ ἤρχετο κορυγάζων:

»Ποτὸς ἀρογάζει τὸν Μαμφρέδην; ...

»Τότε εἰς τῶν βαρόνων τοῦ Καρόλου ἐτυφεν αὐτὸν ἴσχυρῶς διὰ τῆς ράβδου του καὶ παραλαβὼν τὸ πτῶμα ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις προσκαλέσας πάντας τοὺς αἰχμαλωτισθέντας βαρόνους ἥρωτησεν αὐτοὺς ἀν ἦτο πράγματι τὸ πτῶμα τοῦ Μαμφρέδου πάντες δὲ μετὰ φόβου ἀπήντησαν καταρρακτικῶς.

»Ἄλλ' ὅτε ἥλθεν ὁ κόμης Ἰορδάνης Λάσιας καὶ εἶδεν αὐτό, ἥρχετο νὰ κτυπᾷ τὸ πρόσωπον, νὰ θρηνῇ καὶ νὰ κραυγάζῃ:

— Οἵμοι! κύριε μου, τί βλέπω; Ἀγαθὲ κύριε, συνετὲ κύριε, ποὺς τὸ σον σκληρῶς σοὶ ἀφίσσεται τὴν ζωήν; Σκεῦος φιλοσοφίας, κυριομάται τοῦ στρατοῦ, δόξα τῶν βασιλέων, διατέ δὲν ἔχω ἐγχειρίδιων νὰ φονευθῶ, δπως ἀποθάνω μαζίν σου;... Ἐφ' φ καὶ ἐπηρέθη μεγάλως ὑπὸ τῶν Γάλλων βαρόνων. — Καὶ ὁ Κάρολος ἐπήνεσεν αὐτὸν ἐπίσης τοῦτο ὅμως δὲν τὸν ἐκώλυσε νὰ κλείσῃ αὐτὸν ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Προβηγκίας, ἔνθα τὸν ἀφίσεται ἀποθάνηται τοκτρότατον θάνατον. — «Τινὲς τῶν βαρόνων (έξχολοι οὐτεὶς λέγων ὁ Βιλλάνης) παρεκάλεσαν τὸν Κάρολον νὰ διατάξῃ, δπως κηδευθῆ τὸ πτῶμα ἐντίμως· ἀλλ' αὐτὸς ἀπήντησε:

— Θά ἔπραττον τοῦτο προθύμως, ἀν μὴ ἦτο ἀφορισμένος.

»Ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἀφωρισμένος, ὁ βασιλεὺς Κάρολος δὲν ἐπέτρεψε νὰ ταφῇ ἐν ιερῷ γῇ, ἀλλὰ παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ Βενεβέντου. «Ἐκαστος τῶν στρατιωτῶν ἔρριψεν ἔνα λίθον ἐπὶ τοῦ τάφου του, διπτε ἐγένετο ἐπ' αὐτοῦ ὅρος πετρῶν.

Καὶ ταῦτα ὁ Βιλλάνης... Ο δὲ θεός Ἀλιγιέρης ἔδων τὸ θιλιθέρων γεγονός, προσέθετο ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κοσεντίας Βαρθολομαῖος Πινιατέλλος, κατὰ διαταγὴν τοῦ Πάπα Κλήμεντος, ἐκθάψας τὸ πτῶμα τοῦ Μαμφρέδου ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπαίθρον, πέραν τῶν συνόρων τοῦ βασιλείου, ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Πρασίνου Ποταμοῦ, τοῦ νῦν καλούμενου Μαρίνου, διπτε ρέει παρὰ τὸ Ἀσκολι!...

— Εἴν της Κοσεντίας ὁ ποιμένας, Ποῦ νὰ μὲ διώξῃ ἔστειλεν ὁ Κλήμης, Ἐδιάβαζε καλὰ εἰς τὸ βιλίον Τοῦ ὑψιστοῦ ἐτούτην τὴν σελίδα, Τὰ κόκκαλα μου θάτεντες ἀκόμα Κοντά 'το Βενεβέντο, εἰς τὴν ἀκρη Τῆς γέφυρας... καλὰ ἀσφαλισμένα 'Σ ταῖς πέτραις ἀποκάτου... Τώρα δύως Τὰ βρέχει ἡ βροχὴ καὶ τὰ σκορπάει «Ἐκω ἀπ' τὸ βασίλειο ὁ ἀγέρας, Σχεδὸν κοντά 'ς τοῦ Πρασίνου ταῖς ὄχθαις, Ποῦ μὲ κερά τὰ ἐπέταξε σθυμένα!...

Τὸν Γίνον τοῦ Τάκκου, καίπερ τραυματισθέντα καριώις, μετέφερον οἱ πιστοὶ αὐτοῦ ὄπαδοι εἰς μέρος ἀσφαλές· ἐκεῖ δὲ, μεγάλας προσπαθείας καταβαλόντες, προσεκάλεσαν δύο τῶν διασημοτέρων ιατρῶν, εἰς χειρας τῶν δοπίων ἐνεπιστεύθησαν τὸν τραυματίαν...

Αφοῦ ἐγένετο αὐτὸν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, δὲ εἰς τῶν ιατρῶν ἔγνωματευπέντες ὅτι εἴχε διατρυπημένον τὸν πνεύμονα· ἀλλ' ὁ ἔτερος διεφώνησε. Συνεζήτησαν ἐφ' ὀλόκληρον νύκτα ἀνευ. Τὴν πρωΐαν, μὴ δυνηθέντες νὰ συμφωνήσωσιν, ἔξιφούλκησαν, φρονοῦντες ὅτι τὸ ξίφος ἦτο τὸ καταπειστικώτερον τῶν ἐπιχειρημάτων.

Μικροῦ δ' ἐδέησεν, δπως σώσωσιν ἔνα τραυματίαν, ν' ἀλληλοκτονήσωσι δύο ὄγιεις.

Οἱ λησταὶ βαρυνθέντες ν' ἀκούωσι τὰς αἰσχρὰς ὕβρεις, ἀς ἀντήλλασσον οἱ δύο ιατροί, παρενέβησαν καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς σιωπήν, ἀπειλήσαντες ὅτι θὰ τοὺς ἐφένευν, ἀν μὴ τὸν ἔθεράπευσον.

Τὸν ἐπιρροὴν τῆς ἀπειλῆς ταύτης, οἱ δύο ιατροὶ ἤρξαντο ἀφωνοὶ τοῦ ἔργου αὐτῶν· καὶ ὁ μὲν τὸν ἐφλεβοτόμησεν, δὲν ἐδωκεν αὐτῷ τονωτικόν τι φάρμακον· οὐτος μὲν ἥθελε νὰ μὴ τῷ διδεται τροφή ἐκείνος δὲν νὰ διδεται αὐτῷ καὶ τροφὴ καὶ οἶνος...

Ἐπὶ τέλους, τῇ βοηθείᾳ τοῦ Θεοῦ, δισχυρὸς ὄργανισμὸς τοῦ Γίνου ἐθριάζευτε, καὶ διατρυπητήσαντες ἤρξαντο νὰ θηρωνάσιν, ἐκδηλούντες ὑπέρμετρον θλίψιν. «Ισως τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐλυποῦντο τὴν ἀπώλειαν τοῦ μισθοῦ, — Ισως καὶ ἡ λύπη των ἦτο εἰλικρινής — κρεετ. Τὸ ἀληθὲς είναι, ὅτι θήρην. Εζήτουν νὰ τοὺς εὐλογήσῃ καὶ τὸν ίκετευον νὰ δέεται ὑπὲρ αὐτῶν.

Ο Ρινάλδος ἤκουεν αὐτῶν, ὡς ἀνθρώπος ἀπολέσας τὴν μνήμην. Συνελθὼν αἴφνης καὶ ἀναλαβὼν ἀπασχον τὴν βαρονικὴν αὐτοῦ ὑπηρφανίαν, τοὺς διέταξε ν' ἀνεγερθῶσι καὶ ν' ἀπέλθωσιν.

Ἐν σιγῇ, ἀπῆλθεν ἔκαστος εἰς τὸ δωμάτιόν του, δπως σκεφθῆ περὶ τοῦ μέλλοντος. Τὴν ἐπιούσαν, εἰς τῶν ἀκολούθων, διπτε μεθ' ὅλην τὴν νέαν διαταγὴν δὲν ἥδυνηθη νὰ λησμονήσῃ τὰς ἀρχαῖς αὐτοῦ ἔξεις, μὴ βλέπων τὸν κόμητα νὰ ἔξελθῃ κατὰ τὴν συνήθη ὥστα, μετέβη ἀφορητὴ εἰς τὸν κοιτῶνα του καὶ ἥκροασθη. Οὐδὲν ἀκούσας, ἔθετο τὸ δύμα τοῦ ἔπην τοῦ κλείθρου καὶ εἶδε τὸν κύριον του ἀπαγγούμενον.

Ἐρρήξε φοβερὸν κραυγὴν ὁ πιστὸς ὑπηρέτης καὶ ὡθήσας, δι' ὅσης ισχύος ἔδωκεν αὐτῷ ἡ λύπη, τὴν θύραν κατώθωσε νὰ καταρρίψῃ αὐτήν.

Ο κόμης Ρινάλδος εἶχε θέση θρανίον ἐπὶ τῆς κλίνης. Βίτα δέσας βρόχον ἀπὸ μιᾶς τῶν δοκών, ἔθεσεν αὐτὸν περὶ τὸν λαιμόν του καὶ λακτίσας τὸ θρανίον ἔμεινεν αἰωρημένος.

Ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου τῆς κλίνης,

καλέσω εἰς τῶν ἀνθρώπων τὴν μνήμην.

Προσκληθεὶς εἰς τὴν αὐλὴν ὅπο τοῦ κόμητος τῆς Προβηγκίας, ἥρνήθη. Ό δὲ Κάρολος, διπτε δὲν ἥδυνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἀπῆλθεν τῶν καροπῶν τῆς προδοσίας, δινευ ἀνταμοιβῆς, ἐπέτρεψεν αὐτῷ προθύμως ν' ἀποσυρθῇ καὶ νὰ ζήσῃ μακράν τοῦ κόσμου.

Ο Ρινάλδος, ἐν τῇ μοναξίᾳ τοῦ φρουρίου του, σκεπτόμενος ἀπάντως τα τε διαπραχθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἐγκλήματα καὶ τὴν ἔκδικησίν του, βασινιζόμενος ὑπὸ τῶν ἔλεγχων τῆς συνειδήσεως καὶ βλέπων ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Μαμφρέδου δὲν ἐπήνεγκεν αὐτῷ τὴν παρηγοριαν, ἦν ἐξ αὐτοῦ προσεδόκα, διανυκτερεύων ἀγρυπνος καὶ περιπλανώμενος ἐν ταῖς αἰθουσαῖς τοῦ ἔρημου μεγάρου του, βλασφημῶν φρικώδεις βλασφημίας ἐν τῷ πυρετῷ τῆς θλίψιες του, φοβούμενος τὸ φῶς τοῦ ήλιου, ὡς τὴν θέαν ἔχθρου, μισῶν πᾶσαν μορφὴν ἀνθρωπίνην, ἐτόλμησεν ἡμέραν τινὰ νὰ ἐμβλέψῃ εἰς τὴν ψυχήν του καὶ ἐθαύμασε πᾶς ἡνείχετο αὐτὴν ἐπὶ πλέον ἐν τῷ πώματί του... ἀπεφάσισε δὲ ν' ἀποθάνη.

Περὶ τὴν ἐσπέραν κατελθὼν εἰς τὴν αὐλήν, προσεκάλεσε πάντας αὐτοῦ τοὺς οἰκέτας καὶ τοὺς ἀπέλυσε δύος αὐτοῖς πλουσιοπάροχα δῶρα, εἰπὼν ὅτι θὰ μετήλλασσε βίον. Οἱ οἰκέται ἐνόμισαν ὅτι προύτιθετο νὰ εἰσέλθῃ εἰς μοναστήριον καὶ ἥρχισαν νὰ ἐπαινῶσιν αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ. Τὸ πηγῆς πάντοτε δι' αὐτοὺς φιλόφρων, ὅθεν γονυπετήσαντες ἤρξαντο νὰ θηρωνάσιν, ἐκδηλούντες ὑπέρμετρον θλίψιν. «Ισως τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐλυποῦντο τὴν ἀπώλειαν τοῦ μισθοῦ, — Ισως καὶ ἡ λύπη των ἦτο εἰλικρινής — κρεετ. Τὸ ἀληθὲς είναι, ὅτι θήρην. Εζήτουν νὰ δέεται ὑπὲρ αὐτῶν.

Ο Ρινάλδος ἤκουεν αὐτῶν, ὡς ἀνθρώπος ἀπολέσας τὴν μνήμην. Συνελθὼν αἴφνης καὶ ἀναλαβὼν ἀπασχον τὴν βαρονικὴν αὐτοῦ ὑπηρφανίαν, τοὺς διέταξε ν' ἀνεγερθῶσι καὶ ν' ἀπέλθωσιν.

Ἐν σιγῇ, ἀπῆλθεν ἔκαστος εἰς τὸ δωμάτιόν του, δπως σκεφθῆ περὶ τοῦ μέλλοντος. Τὴν ἐπιούσαν, εἰς τῶν ἀκολούθων, διπτε μεθ' ὅλην τὴν νέαν διαταγὴν δὲν ἥδυνηθη νὰ λησμονήσῃ τὰς ἀρχαῖς αὐτοῦ ἔξεις, μὴ βλέπων τὸν κόμητα νὰ ἔξελθῃ κατὰ τὴν συνήθη ὥστα, μετέβη ἀφορητὴ εἰς τὸν κοιτῶνα του καὶ ἥκροασθη. Οὐδὲν ἀκούσας, ἔθετο τὸ δύμα τοῦ Νοσοκομείου καὶ τὸν ἀνηγρόρευσεν εἰπότην, δως δύναται πᾶς δὲ πιθυμῶν νὰ λησμονήσῃ τὸν ἔπην τοῦ κλείθρου καὶ εἶδε τὸν κύριον του ἀπαγγούμενον.

Ἐρρήξε φοβερὸν κραυγὴν ὁ πιστὸς ὑπηρέτης καὶ ὡθήσας, δι' ὅσης ισχύος ἔδωκεν αὐτῷ ἡ λύπη, τὴν θύραν κατώθωσε νὰ καταρρίψῃ αὐτήν.

Ο κόμης Ρινάλδος εἶχε θέση θρανίον ἐπὶ τῆς κλίνης. Βίτα δέσας βρόχον ἀπὸ μιᾶς τῶν δοκών, ἔθεσεν αὐτὸν περὶ τὸν λαιμόν του καὶ λακτίσας τὸ θρανίον ἔμεινεν αἰωρημένος.

Ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου τῆς κλίνης, ἥτο θήκη τις ἀνοικτή, περιέχουσα τὸ κρανίον τῆς Σπίνας. — Είχε τὸ πρόσωπον πελιδνόν, τοὺς ὄφθαλμοὺς ἐκτὸς τῶν κογ-

χῶν των, τὸ στόμα ἐστρεβλωμένον... καὶ δῆμως ἔφαίνετο ὅτι δὲν είχεν ἀποθάνη ἔτι. — 'Ο ὑπηρέτης, σπασάμενος τὴν μάχαιραν, ἔδραμεν ὄλοιλύων πρὸς τὸν Ρινάλδον, ὅπως κόψῃ τὸ σχοινίον. 'Αλλ' ὁ μολοσσὸς τοῦ Καζέρτα, ὅστις ἦτο συνεπιερωμένος ὑπὸ τὴν κλίνην, νομίσας ὅτι ὁ ὑπηρέτης ἤθελε νὰ προσενήσῃ κακόν τι εἰς τὸν κύριόν του, ὅρκήσας ὡς μακινόμενος ἤρπασεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ. 'Ο ὑπηρέτης ἤμεντο, ὡς ἥδυνατο καλλιον, καὶ ἐκράγακε βοήθειαν. 'Επὶ τέλους, ἀκούσαντες αὐτοῦ τινὲς τῶν συναδέλφων του, ἔτρεξαν, ἔδεσαν τὸν κύνα καὶ κατεβίβασαν τὸ σῶμα τοῦ Καζέρτα... Φρικώδες θέαμα! ... 'Η γλώσσα του ἐξήρχετο μέλαινα τῶν συνεσφιγμένων ὕδοντων. 'Απὸ τῶν ρωθώνων αὐτοῦ καὶ τοῦ στόματος ἔρρεεν αἷματόχρονος ἀφρός. Οἱ δάκτυλοι του ἤσαν πελιδνοὶ καὶ συνεσπασμένοι. 'Ο λαυρίμος του κατεσχισμένος καὶ τὸ σῶμα ψυχρὸν καὶ ἀκαμπτον. 'Εξέδυσαν αὐτόν, καὶ τις ἔφερε τὴν λεπίδη τοῦ ἐγγειρίδου εἰς τὸ στόμα του, ἵνα ἴδῃ μὴ ἤθελε θολώσῃ αὐτὴν ἡ πνοή του, ἐνῷ ἀλλος πληρώσας κύπελλον ἔθετεν αὐτὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας του. Ισχυρίζομενος—κατὰ τὴν τότε ἐπικρατοῦσαν πλάνην—ὅτι ἀν οἱ πνεύμονες ἀνέπνεον θὰ ἐταράσσετο τὸ ἐν τῷ κυπέλλῳ υγρόν. 'Αφοῦ πᾶσι καὶ ἀπόπειραι αὐτοὶ ἀπέτυχον, ἤρχισαν νὰ τρίβωσιν αὐτὸν εἰς τὰ τρυφερώτερα μέρη τοῦ σώματος, εἴτα νὰ χράζτωσι τὸ δέρμα του καὶ νὰ καίωσιν αὐτό... 'Αλλὰ ματαίως.

'Αν ὁ ὑπηρέτης ἔκοπτεν ἀμέσως τὸν βρόχον, ἵσως ὁ δυστυχῆς ἔκεινος ἐσώζετο, ἀλλ' ὁ κύνας κωλύσας αὐτὸν συνετέλεσεν εἰς τὸν θάνατον τοῦ κυρίου του.

'Αν εἰς τὴν τιμωρίαν τοῦ Ρινάλδου, διὰ τὴν κατὰ τοῦ Μαυρρέδου προδοσίαν του, συνετέλεσε τυχαίως ἡ πίστις τοῦ κυνός του, δέον νὰ εἰπωμεν ὅτι ἡ τύχη εἶναι ἐνίστε σοφωτέρα τῆς δικαιοσύνης ἀν δὲ τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀπόφασις τῶν οὐρανῶν, παράδοξος λίγαν ἦτο ἡ ἐπιβληθεῖσα τιμωρία.

'Ο Angelo di Constazo, ἐν τῇ ιστορίᾳ τοῦ βασιλείου, θέλων νὰ ἐξαγνίσῃ τὴν φήμην τοῦ κόμητος Ρινάλδου, λέγει ὅτι οὗτος πληροφορθεὶς ὑπὸ τίνος τῶν ὑπηρετῶν του ὅτι ὁ βασιλεὺς εἶχε καταχλιθῆ μετὰ τῆς κομισσῆς, καὶ θέλων νὰ φερθῇ ὡς ἴπποτης καὶ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τιμῆς, ἔπειψε λάθρα καὶ χωρὶς νὰ φανερώσῃ τὸ ὄνομά του, εἰς Ρώμην, ὅπου ἐγίνασκεν ὅτι παρὰ τῷ βασιλεῖ Καρόλῳ ὡτὸ τὸ ἀνθίσ τῶν ἴπποτῶν τῆς ἐποχῆς ἔκεινης, ἔνα τῶν οἰκετῶν του, ὅστις ἤρωτησε τοὺς ἴπποτας ἔκεινους ἀν ἐπετρέπετο εἰς ὑποτελῆ, ἐν τοιαύτῃ περιστάσει, νὰ ἐπαναστατήσῃ κατὰ τοῦ βασιλέως του καὶ ν' ἀρνηθῆ τὴν εἰς αὐτὸν ὀφειλομένην πίστιν, καὶ ὅτι, ὡς δύνανται εὔκόλως νὰ ἐννοήσωσιν οἱ ἀναγνῶσται, οἱ παρὰ τῷ βασιλεῖ Καρόλῳ ἴπποται καὶ σοφοὶ ἀπήντησαν, ὅτι οὐ μόνον ἥδυνατο, ἀλλ' ὅτι καὶ ὥρειλε νὰ τὸ πράξῃ. 'Εγώ, ζηθρωπος, τοῦ λαοῦ, ἀγνοῶ πᾶς πρέπει νὰ φέρωνται οἱ ἴπποται· ἀλλὰ φρονῶ, ὅτι

ἡ προδοσία εἶναι πάντοτε προδοσία, καὶ ὅτι εἶναι ἀνόσιον ν' ἀρνηθῇ τις τὴν πίστιν, ἢν ωρκίσθῃ εἰς τινὰ... 'Αν ὁ Μαυρρέδης ἔπραξεν κακῷς, ὁ Καζέρτας ἔπραξε χεῖρον ἔτι· ὃ δὲ φυλότης τοῦ ἐνὸς δὲν μειοῦται τὴν φυλότητα τοῦ ἀλλοῦ... αἱ ἀτιμίαι δὲν ἀντισταθμίζονται... φρονῶ προσέτι ὅτι ὁ Ρινάλδος, ἀν ἤθελεν ὅπως δήποτε νὰ ἐκδικηθῇ, ὥρειλε νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ τοῦ προσβαλόντος τὴν τιμὴν του καὶ οὐχὶ κατὰ τῶν λαῶν, προσκαλῶν τὸν ξένον νὰ καταπιέσῃ τὴν πατρίδα του...

Τὸ ἔγχειοίδιον καὶ τὸ δηλητήριον δέον νὰ θεωρηθῶσιν ἡτούσιν ἀξιόμεμπτα τῆς τοιαύτης ἀτίμου ἐκδικήσεως.

'Ο Ἰωάννης Προκίδας, πρωρισμένος ὅπως ἐκδικήσῃ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Μαυρρέδου, δὲν κατώρθωσε νὰ τὴν σωσῃ. Καταφυγὼν εἰς Λουκέραν, ἔπειψεν ἀνδρας εἰς τὴν ἀκτὴν ζητῶν πλοίον δυνάμενον νὰ μεταφέρῃ αὐτὴν εἰς Καταλωνίαν. 'Αλλ' οἱ πεμφθέντες περιπεσόντες εἰς χεῖρας τῶν ἔχθρῶν ἀπωλέσθησαν.

'Η Λουκέρα, πολιορκηθεῖσα στενῶς, ἤμεντο γενναίως. 'Αγνοεῖται βεβαίως τί ἥλπιζον, διότι ὑπῆρχε σπάνις τροφῶν καὶ ἡ φρουρὰ ὀσημέραι ἥλαττοῦτο. 'Αλλ' ὁ Προκίδας διεμαρτύρετο, ὅτι ὁ Κάρολος δὲν θὰ εἰσήρχετο εἰς τὸ φρούριον, ἀχρις οὐ εἰς καὶ μόνος τῶν ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε ζῶν. Γενομένης αὐτῷ προτάσεως περὶ προδοσίας, ἔρριψεν ἴδιος χειρὶ τὸν ἀτιμόνταν ἀπεσταλμένον ἀπὸ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως. 'Επράξει πλείονα δσων ἀνθρωπος δύναται νὰ πράξῃ. 'Ηδη ὁ ἐκ τῆς πείνης θάνατος ἐπήρχετο ἀπειλητικός.

'Ο βασιλεὺς Καρόλος, εἴτε βαρυνθεῖς τὴν μακρὰν ταύτην πολιορκίαν, εἴτε δυσπιστῶν ὅτι θὰ ἐξεπόρθει τὴν πόλιν διὰ τῶν ὅπλων, καίπερ τόσην ἀγῶνα στρατιάν, προσέδραμεν εἰς τὸν δόλον.

'Ἐπρότεινεν εἰς τὸν Προκίδαν νὰ παραδώσῃ τὸ φρούριον — ἀφοῦ ἡ ἀμυνα ἦτο πλέον ἀδύνατος — καὶ αὐτὸς νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν Μαυρρέδην τὸ πριγκηπάτον τοῦ Ταράντου καὶ τὰς ἀλλας κτήσεις, ἃς ὁ αὐτοκράτωρ Φρειδερίκος εἶχε κληροδοτήσῃ διὰ τῆς διαθήκης αὐτοῦ εἰς τὸν πατέρα τοῦ παιδίος Μαυρρέδην, χωρὶς ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ αὐτοῦ ὄρκον ὑποτελείας, παρατίτησιν τῶν ἐπὶ τοῦ στέμματος τῆς Νεαπόλεως δικαιωμάτων του.

Διὰ τὴν τήρησιν τῶν συμφωνιῶν τούτων, ἔδιδε τὸν βασιλικὸν του λόγον. Προσέθετε δὲ ὅτι θαυμάζων τὴν σπανίαν ἀφοσίωσιν τοῦ Προκίδα, ὅστις τόσον γενναίως ἐπροστάτευε τὸν ἀγῶνα τοῦ κυρίου του, ἤθελε ν' ἀνταμείψῃ αὐτὸν, οἴω δήποτε τρόπῳ, διότι ἡ πίστις αὐτοῦ ἦτο ὀραία ἀρετὴ καὶ ἀξιέπαινος, καίπερ ἐναντίον τῶν σχεδίων του, καὶ ὅτι ἐπεθύμει νὰ τὸν θεωρῇ εἰς τὸ ἔξις ὡς τὸν μᾶλλον ἐμπιστευμένον τῶν φίλων του, ὡς ἦτο ἀχρι τῆς στιγμῆς ἔκεινης ὁ γενναϊότερος τῶν ἔχθρῶν του.

'Ο Προκίδας δὲν ἤθελε νὰ ἐνδώσῃ, ὑπετύμενος τὰς κολακείας ἔκεινας· ἀλλ' ἔξηνάγκασαν αὐτὸν οἱ πολιορκούμενοι.

Καρόλος ὁ Ἀνδεγαύος ἐτήρησε τὴν

πρὸς τὸν Σοηβὸν Μαυρρέδην ὑπόσχεσιν του, ὡς Ἐρρίκος ὁ Σοηβὸς ἐτήρησεν αὐτὴν πρὸς τὸν Νορμανδὸν Γουλλιέλμον... οὕτω τὴν ἐποχὴν ἔκεινην, οἱ βασιλεῖς ωμοίαζον πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὴν πίστιν!

— 'Η Ἐλένη, ἡ Ἰόλη, ὁ Μαυρρέδηνος καὶ ὁ Προκίδας, καθειρχθέντες ἐν τῷ φρουρῷ τοῦ Ωσοῦ (ΟΟΝΟ) ἐπίστωσαν διὰ νέου παραδείγματος, ὅτι οἱ ἡττηθέντες μόνον τὸν τάφον δέον νὰ ἐμπιστεύονται. — 'Βντούτοις ὁ Προκίδας, ἐξαπατήσας τοὺς φρουρούς, κατώρθωσε τὰ καταβῆ ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ νὰ δραπετεύσῃ.

"Ἐνα δὲ καὶ μόνον σκοπὸν ἐπιδιώκων, νὰ ἐκδικήσῃ τὸν Μαυρρέδην, τόσας κατέβαλεν ἐνέργειας ἐν Ἀραγῶνι καὶ παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Παλαιολόγῳ, τόσον συνεκίνησε τοὺς συμπατριώτας του, πρὸς οὓς μετὰ μοναδικῆς τόλμης μεταβάτες συνενόηθη, τόσον εἰργάσθη παρὰ τῷ Πάπα Νικολάῳ Ὁρσίνῃ, εἰς οὐ τὴν αὐλὴν μετέβαινεν ὑπὸ ιερατικὸν ἔνδυμα, ώστε μετὰ τριῶν ἐτῶν ἀλλεπαλήλους ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ τέλλο μέρος μεταβάσεις, κωλύματα καὶ κινδύνους, ἐπανεστάτησε τὴν Σικελίαν κατὰ τοῦ βασιλέως Καρόλου, ἀπέδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ Μαυρρέδου Κωνσταντίαν καὶ ἐθανάτωσε, πλὴν ἐνός, πάντας τοὺς ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνη Γαλλίους. — Θαυμασία ιστορία, ἦν, ἂν ἡ τύχη μὲ τὸν οὐδενὸς θὰ ἐφειδόμην κόπου, ὅπως προσθέσω εἰς ταύτην.

— 'Η Ἐλένη καὶ τὰ τέκνα της δὲν ἀναφέρονται πλέον. Πόσον ἔζησαν, πῶς ἀπέθανον... εἶναι μυστήριον ἐγκλήματος...

Διεδόθη ὅτι, κατὰ τὴν νύκτα τὴν Αγίων Πάντων, ἀφοῦ οἱ κώδωνες τῶν ναῶν προσεκάλουν τοὺς πιστοὺς εἰς τὸν ὄρθρον, ἀγρία κραυγὴ ἥκουντο ἐν τῷ δυτικῷ πύργῳ τοῦ φρουρίου Ωσοῦ καὶ εἴτα φάσμα φέρον σκῆπτρον ἐφαίνετο τρέχον δρομαίως καὶ σταθερῷ βήματι ἐπὶ τῶν ἐπαλξεων καὶ κατηνθύνετο πρὸς τὸ παρεκκλήσιον...

Οἱ φρουροὶ δὲν ἐτόλμων νὰ περιμείνωσιν αὐτὸν ἐν τῇ θέσει των, ἀλλὰ κατὰ τὴν ώραν ἔκεινην ἐκρύπτοντο πάντες ἐν τοῖς καταλύμασι των.

Γασκόνος τις στρατιώτης, ἐνθαρρυνθεὶς ὑπὸ τῶν συντρόφων του καὶ τοῦ οἴνου, ἐτόλμησε ποτὲ ν' ἀκολουθήσῃ τὸ φάσμα καὶ νὰ εἰσέλθῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ παρεκκλήσιον.

Τὴν πρώτην εὑρέθη ἔκειται ἐκτάδην ἀνασθητος. "Οτε δὲ συνῆλθε, διηγήθη ὅτι τὸ σκηπτροῦχον φάσμα, γονυπετήσαν πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔκρουσε πλάκα τινά, καὶ ἐκ τοῦ ἀνοιγέντος τάφου ἐξῆλθον δύο ἀλλα φάσματα, τὸ μὲν κόρης, τὸ δὲ παιδός, ἀτινα ἐνηγκαλίσθησαν ἀμέσως τὸ πρώτον, ὡς πράττουσι μεταξύ των οἱ στενοὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι, εἴτα ἤρχισαν νὰ προσεύχωνται θερμῶς πρὸ τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας, ἥτις ἐπὶ τέλους ἐνδοῦσα εἰς τὰς παρακλήσεις των ἐστράφη πρὸς τὸ βρέφος, ὅπερ ἔφερεν ἐν ταῖς ἀγκαλίαις της, καὶ εἶπεν:

— Εἰσάκουσον, γλυκύτατέ μου οὐέ, τῆς δεήσεως τῶν τεθλιμμένων τούτων.

— Επειδὴ δὲ καὶ τὸ βρέφος οὐδὲν ἀπε-

κρίνατος, ή παρθένος έγερθεῖσα ἔθετο αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ γονυπετήσασα ἐνώπιόν του ἐδέετο αὐτῆς λέγουσα: —

— Εἰσάκουσον, γλυκύτατέ μου υἱέ, τῆς δεήσεως τῶν τεθλιμμένων.

Τότε τὸ ἄγιον βρέρος, λαβὼν διὰ τῆς χειρὸς ἐκ τοῦ αἷματος, ὅπερ ἐνέβλιζεν ἀπὸ τοῦ στήθους τοῦ σκηνητούχου φέρματος, ἔγραψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης λόγους τινάς... Τότε τὰ κυρία ἑσέθησαν, φοβερὸς σεισμὸς ἐκλόνησε τὸ παρεκκλήσιον, καὶ αὐτὸς ἔπεισε χρυσί ἀναίσθητος.

“Ἐδραμον ἡμέσως εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ εὗρον ἐπ’ αὐτοῦ διὰ νωποῦ αἷματος γεγομμένην τὴν λέξιν ἐκδίκησις... ἀπέξεσαν αὐτὴν καὶ ἐκθάρισαν τὴν σκνίδα... Ἀλλὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη, κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Ἅγιων Πάντων, ἐπανεφράνετο ἐρυθρότερά ή πρίν... καὶ τοῦτο διήρκεσεν ἔχοι τῆς σφραγῆς τοῦ Σικελίκου Ἐσπερινοῦ. ‘Ο παντοδύναμος ἥδυνατο βεβίως νὰ κάμῃ τὸ θαῦμα τοῦτο ἀλλ’ ἐγὼ φρονῶ διτὶ δέον ν’ ἀποδοθῇ εἰς τὴν δεισιδαιμονίαν. ’Οπως δήποτε, ή τοιαύτη παράδοσις ἀποδεικνύει εἰς ποιὸν βαθμὸν εἶχε φθάση τὸ κατὰ τῶν Γάλλων μίσος τοῦ πλήθους, πειθούμενου διτὶ δούρανος εἶχε συμμαχήση μετ’ αὐτοῦ, ὅπως ἐκδικηθῇ κατὰ τῶν δεσποτῶν του...”

Ποιὸν εἶναι τὸ ἐπιμύθιον τοῦ βιβλίου τούτου: ‘Η μωρός, ἥτις λαλεῖ ως δομέθυσος βαθδίζῃ, ἐτοιμάζεται νὰ ρίψῃ κατ’ αὐτοῦ τὸν λίθον τοῦ ἀναθέματος. ’Εστω. ‘Αν οἱ νόες, οἱ εἰθισμένοι νὰ εἰσδύωσι σκεπτόμενοι εἰς τὸν λόγον αὐτὸν τῶν πραγμάτων, μάθωσιν, ἐκ τῆς ιστορίας ταύτης, διτὶ ἀπὸ τοῦ ἐγκλήματος γεννᾶται ἡ ἐκδίκησις, καὶ διτὶ διὰ διηνεκοῦς ἀλληλουχίας τῶν γεγονότων, ἀπὸ τῆς ἐκδικήσεως τὸ ἐγκληματίδιον ὅποιον διτὶ δέονταν ἐγκλημάτων, οὐδὲν δύναται ν’ ἀναχαιτίσῃ τὸν ἀγριώπον ἀπὸ τῶν κακουργημάτων καλλιον τοῦ τρόμου τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν τοῦ κακοῦ, καὶ διτὶ δέονταν γαλιναγωγόμενον αὐτὸν διὰ τοῦ τρόμου, ἀφοῦ δὲν δυνάμεθα διὰ τῆς ἀγάπης, ἀν μάθωσιν, λέγω, τὰς ἀληθείας ταύτας δὲν ἀμφιβάλλω, διτὶ τὸ ἐπιμύθιον τοῦ βιβλίου θὰ ὑπερβῇ ἐκεῖνο, ὅπερ ἐγὼ ήθελησα νὰ θέσω ἐν αὐτῷ.

Ποιά δὲ ἡ ἀξία τοῦ ἔργου; Κατὰ τὸν ἀναγνώστην.

Οἱ νέοι συγγραφεῖς συνειθίζουσιν ἵνα προτάσσωσι τῶν ἔργων τῶν πρόλογον ἐπιστημονικῶς ἀνισχόν, ἐν διαβούλευσιν διτὶ ἀπεκδέχονται εὐχαρίστως πᾶσαν ἔλογον κρίσιν.

‘Ακηδῆς ἀπὸ φύσεως καὶ ἐκ συστήματος, παρέχω πλήρη ἀδειαν εἰς οἰονδήποτε νὰ ἐκφέρῃ καὶ μωρὰς ἔτι. ’Αλλ’ ἀν ἡ τυφλὴ μοχθηρία, ἡ ἐπιθυμοῦσα τὴν ἀνυπαρξίαν τοῦ φωτός, ἐπειδὴ οἱ ὄφθαλμοι τῆς δὲν φωτίζονται ὑπὸ τῶν ἀκτίνων του, — ἀλλ’ ἀν δημοσιογράφος, διτὶς ὄχυρούμενος δημιουργεῖν ἐνὸς ψηφίου τοῦ ἀλφαριθμοῦ τοξεύει τὰ βέλη τοῦ αἰσχους διὰ χορδῆς ἐξ ἀλωπεκῆς, ἀποβλέψωσιν εἰς τὴν βάσα-

νον, ἵνα ὑπέστη τὸ πνεῦμα μου, ἀναγκαζόμενον νὰ ἐπαιτῇ τὰ βιβλία, ἐξ ὧν ἡδύνατο μετ’ ἐπιμόχθου μελέτης νὰ ἐξχράγῃ τὰ διὰ τὴν ιστορίαν ταύτην ἀναγκαῖα γεγονότα. — ἀν ἀποβλέψωσιν εἰς τὸ νέον ὄρος, εἰς τὸ νέον θέμα, εἰς τὸ μέρος, ἔνθα μὲν ἐξεσφενδόνισεν ἡ τύχη. — ἡ μομφὴ οὐδὲ καν νὰ φιθυρίσῃ ἐν τοὺς ἀδύτοις τοῦ νοός θὰ ἐτόλμα, — καὶ θὰ ἐθιμάζον τὴν καρτερίαν... ἀλλὰ τὸ εἶπον, παρέχω πλήρη ἀδειαν εἰς τὸν βουλόμενον νὰ εἴπῃ δισα ἀν θέλη μωρά.

‘Ἐν τούτοις, ἀναγνωστα, χαῖρε... ’Η λέξις αὐτη, νομίζω διτὶ ἐναντίον αὐτῆς τῆς σημασίας της, ἐξεγέρει πάντοτε θλιβερὰ συναισθήσατα. Χαῖρε!... ’Αν δὲ τὴν λύπην, ἵνα αἰσθάνομαι ἐγὼ ἀπαγγέλλων τὴν λέξιν ταύτην, αἰσθάνεσαι καὶ σύ, ἀκούων αὐτήν, κατὰ τὸ ἥμισυ... ὡ! ἡ ἀμοιβὴ ὑπερηκόντισε τὰς ἐλπίδας μου.

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

ΤΕΛΟΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ:

Η ΒΟΛΗ

Διήγημα Ἀλεξανδρεού Σ. Πούσκιν μετάφρασες
·Αγαθοκλέους Γ. Κωνσταντινίδου.

JULES LERMINA

A. B.

[Συνέχεια]

— Νὰ μάθωμεν... φεῦ! ἀναμφιβόλως δὲν ἐλπίζετε εἰς ἐμὲ δύσον ἀφορᾶ τοῦτον. ’Αν καὶ ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς βοηθήσω, δὲν δύναμαι δύμας τίποτε...

— ’Εχω ἔνα σύμμαχον, ἔνα ἀγαθὸν νέον, ἔνα δημοσιογράφον ὄνομαζόμενον Λαμπλέν. . . διτὶς μοι ὑπεσχέθη πᾶσαν τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ...

— Εὔχομαι νὰ είναι ἀποτελεσματική. ’Αλλὰ περιμένατε, δὲν σᾶς εἴπα τὰ πάντα. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς συνομιλίας μας σᾶς ωμίλουν περὶ τίνος περιστάσεως, ἥτις μοι εἴχεν ἀνακαλέσει εἰς τὴν μνήμην πάσσας τὰς ἀναμνήσεις ταύτας τοῦ παρελθόντος, τὰς τοσοῦτον παραδόξως ἀφυπνισθεῖσας, καθ’ ἣν στιγμὴν ὁ δυστυχῆς αὐτὸς Βαρδᾶς είναι ἀκόμη πεπληγμένος. . . Μὲ ἐρωτάτε πρὸ ὄλιγου, ὃν εἴχον ἐπανίδει τὴν κυρίαν Βερνίκην... τὴν εἶδον χθές...

— Χθές;...

— ’Ιδοὺ τί σᾶς ἐκπλήντει. Ναί, ἡ ώρατά Βερνίκη ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου δινευ ἀκολουθίας, μὲ δημοσίαν ἀμαξαν εἴπον πρὸ μικροῦ λάθει τὸ γραμμάτιόν σας καὶ ἀπὸ τῆς μιᾶς ἐκπλήξεως ἔπεισε εἰς τὴν ἀλλην...

— Καὶ τί ηρχετο νὰ σᾶς εἴπῃ;

— Δὲν θὰ σταματήσω ἐν τῇ ὅδῳ τῶν ἐκμυστηρεύσεων. Γνωρίζω πρὸς τίνα δμι-

λῶ. ’Η κυρία Βερνίκη εἰσῆλθεν εἰς τὸ πεντηκοστὸν σχεδὸν ἔτος ἀλλά, τῇ ἀληθείᾳ, εἶνε τόσον ωραία, δύσον ὅτε ἦτο εἰκοσαέτις. Τὸ χρώμα της κατέστη ὡχρόν, ἀλλ’ οἱ χαρακτήρες ἐλεπτύθησαν. Εἶνε κεφαλὴ ἀγάλματος μετὰ τοῦ πάντοτε σπινθηροβούλουντος ἐκείνου βλέμματος, ὅπερ ἀφαρπάζει καὶ γοντεύει, καὶ μετ’ ὡχρότητος, ἥτις παρέχει τὴν ἀπάτην τοῦ μαρμάρου. Τέλος, γνωρίζετε, τί ηρχετο νὰ μοῦ ζητήσῃ ἡ ὑπέρπλουτος κυρία Βερνίκη;

— Χρήματα!

— ’Επάνω κατώ.. μοῦ ἔζητε νὰ πωλήσω διὰ λογχιασμόν της πρόσοδον δέκα χιλιάδων φράγκων, προερχομένων ἐκ γαλλικῶν χρεωγράφων, τῶν ὅποιων μοὶ ἐνεχείρισε τοὺς τίτλους...

— Παράδοδον! διατί νὰ μὴ κάμῃ ἡ ἴδια τὴν πώλησιν ταύτην...

— Μοὶ τὸ εἶπε, καὶ ἀληθῶς ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ωρᾶς εἶδον ἐνώπιόν μου γυναῖκα, ἣν δὲν ἐγνώριζον συντετριμένην, ἐξουθενωμένην, τεταπεινωμένην... Φαίνεται διτὶ ὁ σύζυγος της, ὁ ἀρχιεκατομυριοῦχος κ. Βερνίκη, εἶνε θυμρώπος φοβερός φιλαργυρίας... Ἐννοούμεθα... πᾶν διτὶς εἶνε ἐξωτερικὴ πολυτέλεια, οἰκιακὴ μεγαλοπρέπεια, τὸ πληρόνει χωρὶς νὰ λογαριάζῃ. ’Αν πρόκειται νὰ ἀγορασῃ μίαν εἰκόνα, ἔν αγαλμα, δὲν δισταζει, βέβαιος διτὶ τὴν ἐπαύριον αἱ ἐφημερίδες θὰ ἐξυμνήσωσι τὸν Μαϊκήναν, τὸν προστάτην τῶν τεχνῶν... ’Αλλ’ ἀρνεῖται δέκα λουδοβίκεια εἰς τὴν σύζυγόν του, καὶ ως πρὸς τὸν υἱόν του...

— ’Εχει υἱόν; ...

— Ναί, νέον εἰκοσιπέντε περίπου ἐτῶν, διὰ τὸ δόποιον ἡ μήτηρ του φαίνεται διτὶ αἰσθάνεται πάθος μεγαλον... ’Ε, λοιπόν, δικ. Βερνίκη τῷ παρέχει ἀσήμαντον ἐπίδομα. ’Η αὐστηρότης του διὰ τὸν νέον αὐτὸν εἶνε ὑπεροβόληται... καὶ ἡ μήτηρ του θέλει νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἐντεῦθεν. Διὰ τοῦτο θέλει νὰ τὸν στείλῃ νὰ κάμῃ μακρὰ ταξιδία εἰς ’Ασίαν καὶ ’Αμερικήν. ’Αν καὶ ἡ καρδία της αἰμασση ἐπὶ τῇ ἡδεῖαν ν’ ἀποχωρισθῇ αὐτοῦ, φαίνεται διτὶ εἶνε ἡναγκασμένη νὰ λαβῇ τὴν ἀπόφασιν ταύτην. Τὸ χρῆμα αὐτό, τὸ δόποιον θὰ είναι εἰς τὴν διάθεσιν της ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν—ὑπῆγα σήμερον τὸ πρώτη εἰς τοῦ κολλυβιστοῦ μου — θὰ χρησιμεύσῃ ὅπως πληρώσῃ τὰ ἔξοδα τῆς ἐκδρομῆς ταύτης...

— ’Αλλά, εἶπεν διαβούλαιος φράγκων προτόμενος, πῶς, ἀφοῦ διούσι τῆς κυρίας Βερνίκη ἀφίνει ταύτην πάνταν ἐστρημένην, πῶς εὑρίσκεται εἰς κατοχὴν τοσοῦτον ἐνδιαφέροντος τίτλου; . . . Δέκα χιλιάδων φράγκων πρόσοδος ἀντιπροσωπεύει ποσὸν πλέον τῶν διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων φράγκων.

— ’Εννοεῖται, δὲν τὴν ἡρώτησα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου — διότι τοῦ θὰ ἔτοι αἰσχρισία.

— Δὲν τῇ ώμιλήσατε περὶ τοῦ Βαρδᾶ;...

— Μάλιστα, ἐπὶ στιγμήν. ’Οτε ηκουον τὰ παράπονά της ἐναντίον τοῦ συζύγου